

Kokeilusta ohjeeksi

<https://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/kokeilusta-ohjeeksi/>

Oletko kehittänyt uusia ratkaisuja Helsingin julkiseen kaupunkitilaan?

Jokainen Helsingin kaupunkiympäristön suunnitteluratkaisuista on tehty joskus ensimmäisen kerran. Uusien ratkaisujen kokeilu vaatii rohkeutta, johon Helsingissä halutaan kannustaa. Kokeilut ovat usein jopa välttämättömiä, jotta monipuoliseen ja muuttuvaan kaupunkirakenteeseen löytyvät parhaiten juuri Helsingissä toimivat ja kaupungin strategisia tavoitteita tukevat ratkaisut.

Yleistä

Helsingin kaupunkitilaohjetta päivitetään jatkuvasti, joten hyviksi todetut ratkaisut pääsevät nopeasti osaksi kaupungin ohjepankkia. Tiedon jakaminen helpottuu, ja onnistuneet ratkaisut voidaan ottaa sujuvasti käyttöön myös muissa kohteissa. Ketterä päivitettävyyden takaa myös nopeat muutokset ja lisäykset nykyisiin kortteihin.

Helsingissä halutaan edistää kokeilukulttuuria niin jokapäiväisessä suunnittelutyössä kuin uusilla toimintamalleilla. Esimerkiksi nopeiden kokeilujen avulla kaupunki kehittää aktiivisesti uusia palveluita, tuotteita ja ratkaisuja avoimen innovoinnin ja yritysysteistyön avulla. Kokeilukulttuuriin kuuluu olennaisesti käyttäjälähtöisyys: kaupunkia kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa, asukkaiden lähtökohdista.

Ohjekortin laatiminen

Kun uusi ratkaisu on edennyt toteutukseen ja ratkaisu on todettu hyvin toimivaksi, siitä laaditaan ohjekortti Kaupunkitilaohjeeseen. Ohjekortin sisältö laaditaan mallikortin pohjalle.

[Uuden kortin mallipohja](#)

Seuraavissa esimerkkitapauksissa onnistuneesta kokeilusta on tullut pysyvä osa kaupungin suunnittelua.

Dynaamiset istutukset

Kaupunki on vaativa elinympäristö kasveille. Kaupungeissa yleisesti toteutetut yksilajiset massaistutukset ovat kustannustehokkaita mutta haavoittuvia ympäristössä tapahtuville muutoksille. Ilmastonmuutos sekä nopeastikin muuttuvat ylläpidon vaatimukset asettavat uusia haasteita

kasvisuunnittelulle. Helsingissä yhtenä ratkaisuna on kokeiltu dynaamisia istutuksia. Dynaamiset istutukset ovat luontaisia kasviyhdyksuntia jäljitteleviä monilajisia ja -muotoisia istutuksia. Monilajiset istutukset sopeutuvat kasvuympäristön muutoksiin yksilajisia nopeammin.

Ensimmäiset dynaamisten istutusten kokeilut tehtiin Meilahden arboretumiin ja Kannelmäen kiertoliittymään. Uusia suunnitelmia on tehty muun muassa Eiraan. Dynaamisten istutusten laajemmasta käyttöönotosta Helsingissä on tehty useita selvityksiä, ja uudet suunnitteluperiaatteet dynaamisille perennaistutuksille on julkaistu vuonna 2018.

[Dynaamiset istutukset](#)

Katutaide

Katutaide on julkisissa tiloissa kehittynyt urbaani taiteen muoto, joka vielä 2000-luvun alkuun asti oli Suomessa luvatonta ja miellettiin usein ilkeväkiseksi. Katutaidehankkeita alettiin toteuttaa suunnitelmallisesti 2000-luvun alusta lähtien. Into laadukkaan kaupunkitaiteen toteuttamiseen kasvoi nopeasti, ja tietämys alasta syventyi uusien hankkeiden myötä. Viime vuosina katutaiteen suosio on lisääntynyt valtavasti, ja sen arvo ympäristön viihtyisyyttä, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävänä tekijänä on ymmärretty laajasti.

Katutaiteen elinvoima on taiteilijoissa, katutaidejärjestöissä ja -ryhmissä sekä kaupunkilaisissa, joiden arkipäivään katutaide vaikuttaa merkittävästi. Eri katutaidejärjestöt, -ryhmät ja muut toimijat ovat olleet olennainen osa katutaidehankkeiden arkipäiväistymistä ja suosion kasvamista.

Vuosina 2014-2015 toteutetun Prosentti taiteelle –hankkeen tavoitteena oli juurruttaa prosenttiperiaate osaksi suomalaista rakentamista, kaupunkisuunnittelua ja päätöksentekoa. Prosenttiperiaatteella viitataan periaatteelliseen päätökseen ja rahoitusmalliin, jossa käytetään noin prosentti rakennushankkeen määrärahasta taiteeseen.

[Katutaide](#)

Kaupunkikalusteohje

Kaupungin ilme muuttuu aikakausien rakennustyylien, rakennustekniikoiden ja kaupunkisuunnittelun ihanteiden mukaan. Tyylien, tekniikoiden ja ihanteiden muutokset näkyvät kenties herkimmin kaupungin kalustevalinnoissa.

Vielä 2000-luvun alussa Helsingin kaupunkikalusteiden kokonaisuus oli monenkirjava. Helsingille ominaista kaupunkikalustuksen tyyliä ei ollut havaittavissa. Kaupunkikalusteiden ilme, suunnittelu ja valmistusmenetelmät olivat olleet lähtökohtaisesti kokeilevia, kohteittain valittuja.

Tarve kaupunkikalustuksen yhtenäiselle Helsinki-ilmeelle huomattiin käytännön suunnittelutyössä ja kunnossapidossa. Aloitettiin selvitystyö kenttätutkimuksilla ja Helsingissä käytettyjen kalustemallien perusteellisella kartoituksella.

Vuonna 2010 julkaistiin Kaupunkikalusteohje, jonka mallistoon on muotoilun, materiaalien ja värien avulla aikaansaatu yhtenäinen Helsinki-ilme. Kaupunkikalustemallisto on esimerkki kokonaisuudesta, joka huomioi eri aikakausien ilmeet, kaupungin perinteen ja uudet mallistot. Kalustemateriaalien ja pintakäsittelyjen ohjeistus perustuu kaupungin pitkään kokemukseen toimivista ratkaisuista yhdistettynä tämän ajan tietoon ja valmistustekniikoihin.

Kalustevalinnat ja niiden seuranta toimivat tärkeänä pohjana jatkuvalle tuotekehitykselle.

[Kalusteet ja varusteet –hakemisto](#)

[Julkisen kaupunkitilan Helsinki-ilmeen historiaa](#)

Kuvat

Image not found or type unknown

Paahteisen Kannelmän kiertoliittymän dynaaminen perennaistutus kukkii raikkain sävyin kesäkuussa, kun istutuksen perustamisesta on kulunut kaksi vuotta. Siniset mirrinmintut ja keltaiset tarhatyrakit loistavat etualalla. Kuva: Satu Tegel

Image not found or type unknown

Dynaaminen kerroksellinen istutus Meilahden arboretumissa. Kuva: Satu Tegel

Image not found or type unknown

Jakokaappien maisemoinnilla halutaan piristää katukuvaa, tuoda iloa kaupunkilaisille sekä ehkäistä kaappeihin tulevatöhrjä. Kuva: Helen Sähköverkko

Image not found or type unknown

2000-luvulla Helsingin omien kalustemallien suunnittelu jatkuu. Tavoitteena on muodostaa tunnistettava ja yhtenäinen kalustemallisto, joka koostuu omista malleista sekä valmiskalusteista, joiden ilme ja laatu määritetään Kaupunkikalusteohjeessa. Kalusteiden pääväri on koko kaupungin

alueelle määritetty tumma harmaa, RAL 7021. Kalusteiden materiaaleina käytetään peittomaalattua puuta, ruostumatonta terästä ja maalattua terästä. Kuvakooste on tehty Helsingin kaupunkikalusteohjeesta.

Lisätiedot ja -lähteet

- [Kaupunkitilaohjeen mallipohja uuden kortin laadintaan](#)
- [Korttien julkaisuohje](#) (henkilöille, joilla on käyttöoikeudet kaupunkitilaohjeen päivittämiseen)

Katso myös

[Dynaamiset istutukset](#), [Katutaide](#), [Kasvipaletti](#), [Muotopaletti](#)